

Munca nedeclarată, constant în atenția ITM Ilfov

● Amenzi de peste 1,6 milioane de lei, în prima jumătate a anului, pentru muncă la negru

În cadrul celei mai recente reuniuni a Colegiului Prefectural Ilfov, reprezentanții Inspectoratului de Muncă Teritorial (ITM) Ilfov au prezentat rezultatele activității instituției în domeniul relațiilor de muncă vizând identificarea și combaterea cazurilor de muncă nedeclarată sau modul de respectare a prevederilor legale în vigoare în domeniul relațiilor de muncă.

Carmen ISTRATE

Analiza a pornit de la faptul că munca nedeclarată reprezintă un fenomen de o gravitate crescută cu care se confruntă societatea, având consecințe negative atât asupra lucrătorului, cât și asupra bugetului de stat. Acesta se manifestă atât prin nedeclararea către autorități a întregii activități a salariatului, cât și prin declararea parțială a activității acestuia.

Firmele care folosesc lucrătorii la negru riscă amenzi de câte 20.000 de lei/lucrător, dar nu mai mult de 200.000 de lei, indiferent că sunt identificate 10 sau 800 de persoane care nu au încheiate în formă scrisă sau netransmise în aplicația REGES contractele individuale de muncă. Iar persoanele care lucrează fără forme legale nu beneficiază de protecție socială, nu pot avea acces la credite pentru că nu au un venit salarial dovedibil în acte, iar pensiile de care vor beneficia vor fi mult mai mici.

Și, cum cum precizam anterior, în condiții de muncă nedeclarată, nu

Riscuri pentru salariați

Așadar, indiferent de cum se manifestă, munca nedeclarată prezintă multe riscuri pentru salariați, care nu au parte de toate drepturile conferite de legislația muncii. De exemplu, angajatorii plătesc salarii mici, de multe ori sub nivelul minim pe economie și sub nivelul convenit pentru vechimea, pregătirea și timpul lucrat de cel în cauză. Lucrătorii nu beneficiază de vechimea corectă în muncă și în specialitate, deci nici de sporuri salariale determinate de vechime. Nu pot beneficia de pensie de limită de vârstă, anticipată, anticipată

parțial, de invaliditate sau de urmași și nici de ajutoare de boală, ajutor de deces, indemnizație de boală, indemnizație de somaj etc. Unui lucrător la negru i se poate refuza plata salariului la timp, "la date fixe", iar în cazul încetării raporturilor cu "angajatorul", mulți salariați nu își mai primesc banii pentru activitatea prestată. Acești muncitori nu beneficiază de reducerea normei de timp ca urmare a condițiilor de muncă și nici nu au dreptul la concediul legal de odihnă, plă-

tit, sau la alte concedii legale reglementate pentru evenimente deosebite (căsătorii, deces, nașterea unui copil în familie). Nu beneficiază de asigurare medicală și decii de asistență medicală gratuită sau medicamentație gratuită. Nu se bucură de drepturile protecției și recuperării sănătății în muncă, de echipament de lucru și protecție și alimentație antidot, la care ar avea dreptul în funcție de specificul activității și nu sunt asigurați pentru riscuri

previzibile și imprevizibile, cum sunt accidentele de toate felurile sau bolile, astfel că nu pot beneficia de prestații și asistență pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă cum sunt: indemnizația pentru trecerea temporară în altă muncă, indemnizația pentru reducerea timpului de muncă și în muncă și în muncă, de echipament de lucru și protecție și alimentație antidot, la care ar avea dreptul în funcție de specificul activității și nu sunt asigurați pentru riscuri

indemnizație pentru maternitate (concediu pre și post-natal), indemnizație pentru creșterea copilului, pentru îngrijire de până la 2 ani sau pentru îngrijirea copilului bolnav, pentru că „aceste drepturi se cuvin numai asiguratului care are un stagiu de cotizare de cel puțin 6/12 luni realizat în ultimele 12/24 luni anterioare producerii riscului”. Nu au dreptul la cursuri gratuite de calificare, recalificare și reconversie profesională, dar nici la alte măsuri active legal reglementate

● Ce pierd muncitorii și ce beneficii obțin angajatorii care "fentează" legislația și folosesc forță de muncă fără forme legale

în vederea exercitării unei activități sau a ocupării unui loc de muncă. Nu primesc tichete de masă, nu pot lua credite bancare și nu-și pot exercita drepturile colective constituționale, cum ar fi dreptul la asociere în sindicate, la negocierea contractului colectiv de muncă.

Beneficiile unui "angajator" care folosește munca nedeclarată, dar și riscurile la care se expune

În schimb, un "angajator" care eludează legea și folosește munca la negru obține beneficii prin sustragerea de la plata impozitelor și a contribuțiilor sociale, sau de cele mai multe ori angajatorii care decid să angajeze oameni la negru nu mai plătesc deloc taxe la stat. Au posibilitatea încheierii colaborării cu angajatul mult mai repede, spre deosebire de situația în care ar exista un contract individual de muncă, iar angajatorul ar trebui să aibă motive întemeiate pentru a concedia salariațului.

Însă, folosind munca nedeclarată, angajato-

rii se confruntă cu imposibilitatea responsabilizării angajaților față de muncă prestată și față de rezultatele obținute, dar și cu dificultăți de consolidare a unei imagini favorabile în mediul de afaceri, precum și neîndeplinirea unor condiții de participare la licitații (de exemplu), sunt lipsiți de posibilitatea legală de a-și responsabiliza pe lucrător pentru eventualele pagube produse de acesta și sunt lipsiți, în general, de prerogativa disciplinară.

Peste 100 de lucrători "la negru" și aproape 350 de evenimente comunicate de angajatori pe zona accidentelor/accidentatilor în muncă

În perioada ianuarie-iunie 2024, activitatea inspectorilor de muncă ilfeni din domeniul relațiilor de muncă s-a desfășurat având la bază Programul cadru de acțiuni pentru anul 2024, precum și campaniile naționale dispuse de către Inspectia Muncii și acțiunile proprii dispuse de către conducere-

rea ITM Ilfov desfășurate împreună cu reprezentanții Inspectoratului de Poliție al Județului Ilfov și serviciile teritoriale, Inspectoratul Județean de Jandarmi Ilfov, Direcției de Sănătate Publică Ilfov, AJPIS Ilfov, Serviciului de Imigrări Ilfov.

Au fost aplicate în urma controalelor 46 se sancțiuni pentru muncă nedeclarată, 104 persoane au fost descoperite fără forme legale de anga-

jare, iar valoarea totală a amenzilor aplicate (persoane fizice și agenți economici), pentru muncă nedeclarată, a fost puțin peste 1,6 milioane de lei.

În domeniul securității și sănătății în muncă au fost efectuate, în aceeași perioadă menționată, 627 de controale, în cadrul cărora au fost sancționați 505 angajatori, aplicându-se 852 de sancțiuni contravenționale. Valoarea totală a amenzilor aplicate

în activitatea de control a fost de 595.000 lei.

Iar în ceea ce privește activitatea de supraveghere a pieței: în semestrul I al anului 2024, au fost efectuate 31 de controale la importatori și producători de produse industriale din domeniul de competență al Inspectiei Muncii. În cadrul acestor controale au fost verificate 77 de produse, dintre care 10 au fost neconforme.

Nu în ultimul rând, în semestrul I al anului 2024, Inspectoratul Teritorial de Muncă Ilfov a înregistrat 341 evenimente din sfera accidentelor/accidentatilor în muncă comunicate de angajatori. Acestea s-au produs în domeniul de activitate diferite, cum ar fi: comerț; activități de protecție și gardă; depozitari; construcții; recuperarea materialelor reciclabile sortate; fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasăre); transporturi rutiere de mărfuri; fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie; fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic; colectarea deșeurilor nepericuloase; al-

te activități poștale și de curier; fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton; etc.

Din punct de vedere al meseriei/ocupației, persoanele accidentate în muncă, în perioada de referință, au fost: manipulant marfă; încărcător/descărcător; agent transporturi; agent securitate; muncitor necalificat; lucrător comercial; conducător auto transport rutier de mărfuri; etc.

În semestrul I al anului 2024, numărul evenimentelor cercetate de angajatori și avizate de ITM a fost de 206, cercetate de ITM și avizate de Inspectia Muncii - 17. Numărul persoanelor care au suferit accidente de muncă, în Ilfov, în primele 6 luni din an, a fost 66, dintre acestea - 63 cu incapacitate temporară de muncă și, din păcate, trei decese.

În cazul celor 17 evenimente cercetate de ITM Ilfov în semestrul I al anului 2024, în urma cercetării și avizării de la Inspectia Muncii au rezultat: 5 accidente în afara muncii, 7 accidente de muncă mortale (din care 3 de traseu), 2 accidente de muncă soldate cu invaliditate, 2 accidente de muncă colective de traseu, soldate cu incapacitate temporară de muncă a 12 persoane, 1 accident în care a fost implicat un cetățean străin, soldat cu incapacitate temporară de muncă. Iar pentru cele 206 evenimente cercetate de angajatori și avizate de ITM Ilfov, din semestrul I al acestui an, au rezultat în urma verificărilor - 147 accidente de muncă soldate cu incapacitate temporară de muncă a lucrătorilor; 38 accidente ușoare și 21 accidente în afara muncii.

